Memo Bestuurlijk Overleg Jeugdhulpregio JeugdFV

Onderwerp	*Beschikbaarheid gezinshuizen*
Inbrenger	*Geeske Smit/ Kim Cassuto*
Gremia	*FAT*
Gevraagd	*Betreft: voorlopig voorstel ter bespreking*
Datum	*22 januari 2026*
Duur	*10 min*
Bijlagen	*Bijlage 1: Leveringsvoorwaarden en productbeschrijving gezinshuiszorg* *Bijlage 2: Addendum* *Bijlage 3: Eindrapportage project beschikbaarheid gezinshuizen* *Bijlage 4: input FAT en antwoorden*

Voorstel

Besluitvorming:

1. *In te stemmen met de leveringsvoorwaarden en productbeschrijving gezinshuiszorg, zoals opgenomen is in bijlage 1.*
2. *In te stemmen met de voorwaarden voor een overgangsperiode voor:*
   - gezinshuizen waar op het moment van besluitvorming jeugdigen uit de jeugdhulpregio JeugdFV verblijven of
   - nieuwe gezinshuizen die zich in de overgangsperiode willen vestigen in de jeugdhulpregio JeugdFV
   en deze voorwaarden op te nemen in een addendum per gezinshuis, zoals opgenomen in bijlage 2.

Advies:

1. *Daarnaast is het advies om een vervolgopdracht te verstrekken voor het opzetten van een regionaal gezinshuisnetwerk met lokale bedding. Hieraan is behoefte gebleken tijdens de binnen dit project georganiseerde gesprekstafels met aanbieders. Dit netwerk draagt bij aan samenwerking, kennisdeling en ondersteuning van gezinshuizen en sluit aan bij de behoefte aan lokale verankering.*

Inleiding

Context

Sinds 2021 is binnen de regio JeugdFV gewerkt aan het verbeteren van de toegang tot verblijfszorg voor jeugdigen, naar aanleiding van aanhoudende signalen van lokaal teammedewerkers dat het vinden van passende verblijfsplekken moeizaam verloopt. Ondanks een breed aanbod en veel gecontracteerde partijen, blijkt het in de praktijk vaak lastig om passend en snel verblijf te realiseren. Dit komt onder andere door beperkte beschikbaarheid, een mismatch tussen zorgvraag en aanbod, en het feit dat het perceel verblijf gesloten is voor nieuwe aanbieders. Juridisch is dit laatste risicovol, omdat het langdurig gesloten

houden van een perceel in strijd kan zijn met het principe van eerlijke toegang tot schaarse rechten. Daarom gaf het Bestuurlijk Overleg (BO) in 2021 opdracht tot het project 'Toegang en openstellen verblijf'. In de jaren daarna zijn diverse maatregelen genomen, zoals het niet sluiten van de producten logeren en pleegzorg, het starten van pilots zoals onvoorwaardelijk wonen, en het verbeteren van inzicht in het aanbod via een vernieuwd productenboek. In 2025 is de focus verschoven naar gezinshuiszorg, als gezinsgerichte vorm van verblijf wanneer pleegzorg niet haalbaar is. Op 16 januari 2025 gaf het BO opdracht tot het openstellen van het product gezinshuizen, met de mogelijkheid tot beschikbaarheidsfinanciering. Op 17 april 2025 is besloten dit stapsgewijs te doen, zonder beschikbaarheidsfinanciering, met nadruk op samenwerking en netwerkvorming binnen de visie "Zo dichtbij huis als mogelijk".

Na het besluit van het Bestuurlijk Overleg op 17 april 2025, waarbij besloten is om het perceel stapsgewijs open te stellen zonder beschikbaarheidsfinanciering, zijn alle aanbieders van gezinshuiszorg en zelfstandige gezinshuizen binnen de jeugdhulpregio JeugdFV uitgenodigd voor drie gesprekstafels.
Er is gezamenlijk gekeken naar de conceptproductomschrijving en -leveringsvoorwaarden voor gezinshuizen, de wensen en behoeften rondom een gezinshuisnetwerk en ideeën ten aanzien van een voordeur voor gezinshuiszorg. Hieruit zijn de leveringsvoorwaarden en productbeschrijving ontstaan, zoals opgenomen in bijlage 1. Daarnaast wordt vanuit deze bevindingen advies gegeven voor een vervolgopdracht.

Beoogd effect
Het doel is om gezinshuiszorg beter beschikbaar te maken voor jeugdigen in de jeugdhulpregio JeugdFV, dicht bij hun vertrouwde omgeving. Dit vergroot de kans op passende plaatsing, behoud van netwerk en succesvolle terugkeer naar huis. Gevolg is dat het product gezinshuizen wordt opengesteld in het deelperceel verblijf, met een productbeschrijving, verkennen netwerkvorming en een centrale voordeur, maar zonder beschikbaarheidsfinanciering.

Scenario's

Dit voorstel kent één scenario, aangezien het niet openstellen van het product gezinshuiszorg het enige alternatief is en dit geen optie is. Bovendien is op 16 januari 2025 door het BO gekozen voor het scenario waarin gezinshuiszorg beter beschikbaar moest worden door het openstellen van dit product binnen het deelperceel verblijf. Dit is een uitwerking hiervan.

Versterking van gezinshuiszorg binnen de regio JeugdFV
Om de beschikbaarheid en kwaliteit van gezinsgerichte verblijfszorg te verbeteren, wordt voorgesteld om het product *gezinshuiszorg* binnen het deelperceel verblijf formeel open te stellen. Hiervoor wordt ingestemd met de vastgestelde leveringsvoorwaarden en productbeschrijving gezinshuiszorg, die richting geven aan toelating en kwaliteitsborging. Voor gezinshuizen waar op het moment van besluitvorming jeugdigen uit de regio verblijven en die op dat moment niet voldoen aan de voorwaarden, wordt een overgangsperiode ingericht. De voorwaarden hiervoor worden opgenomen in een addendum bij de overeenkomst (bijlage 2), zodat continuïteit van zorg gewaarborgd blijft.

Argumenten, kanttekeningen/risico's en financiën

- Om de toegang tot gezinsgerichte verblijfszorg in de regio JeugdFV te verbeteren en hiermee lightovereenkomsten te voorkomen, ligt er een voorstel voor dat bestaat uit twee beslispunten. Door in te stemmen met de leveringsvoorwaarden en productbeschrijving gezinshuiszorg wordt een duidelijke basis gelegd voor toelating en kwaliteitsborging. Dit bevordert professionalisering en transparantie, en maakt het mogelijk om gericht samen te werken met gezinshuizen die passen binnen de regionale visie "Zo dichtbij huis als mogelijk".
- Tegelijkertijd brengt dit risico's met zich mee: bestaande gezinshuizen kunnen moeite hebben om aan de nieuwe leveringsvoorwaarden en productbeschrijving te voldoen, wat kan leiden tot een afname van beschikbare plekken. Om dit op te vangen, wordt voorgesteld om een overgangsperiode in te richten voor gezinshuizen waar op het moment van besluitvorming jeugdigen uit de regio verblijven. Dit zijn zowel aanbieders die al in het huidige gecontracteerde aanbod zitten als aanbieders die willen toetreden tot het gecontracteerde aanbod maar in de huidige situatie werken onder lightcontracten. De voorwaarden hiervoor worden vastgelegd in een addendum, zodat continuïteit van zorg gewaarborgd blijft. Dit voorkomt abrupte beëindiging van plaatsingen, maar vraagt wel om zorgvuldige contractuele afstemming en monitoring. Maar dit brengt ook een spanning met zich mee, want er ontstaat een inhoudelijk dilemma op het moment dat de aanbieder na de overgangsperiode niet voldoet aan de gestelde eisen.
- Zonder duidelijke eisen aan gezinshuiszorg loopt de kwaliteit van zorg risico. De hulpvragen van kinderen in een gezinshuis worden, net zoals bij andere verblijftvormen, steeds complexer. Het verschil tussen een gezinshuis en een pleeggezin is dat gezinshuisouders professionele opvoeders zijn. Kwaliteitseisen zijn dus noodzakelijk, ook al betekent dit soms minder beschikbare

plekken. Tegelijkertijd zorgt regionale inkoop juist voor een toename in het aantal plekken, zoals we ook zien bij andere producten. Het blijft dus een balans tussen kwaliteit en kwantiteit.
- Onderdeel van deze projectopdracht was het realiseren van een brede voordeur voor verblijf. Hiermee wordt beoogd om de toegang tot verschillende verblijfsvormen overzichtelijk en samenhangend in te richten, zodat versnippering en overlap worden voorkomen. Dit versterkt de regionale samenwerking en vergemakkelijkt het werk van verwijzers, maar brengt ook complexiteit met zich mee in de coördinatie tussen gemeenten en aanbieders. In het huidige project was hier onvoldoende ruimte voor, aangezien dit deel van de opdracht in een eerder stadium gekoppeld was aan de beschikbaarheidsfinanciering. Aangezien deze voor nu is komen te vervallen, heeft dit deel van de opdracht een ander accent gekregen en heeft het meer complexiteit met zich meegebracht dan op voorhand gedacht. Dit onderdeel van het project is dan ook nog niet gerealiseerd. Daarom is dit punt opgenomen in het jaarplan van 2026.
- Na publiceren van de stukken is vanuit Jeugdzorg Nederland het besluit gekomen de EVC-routes te sluiten wegens fraude. We realiseren ons dat dit effect heeft op het project gezinshuizen. Dit betekent voor nieuwe gezinshuisouders dat ze niet meer een verkort EVC-traject kunnen volgen om een SKJ-registratie te behalen. Daarnaast heeft het mogelijk effect op de duur van een addendum. Een opleiding duurt immers langer dan twee jaar. Dit kan een risico zijn maar verandert niet de leveringsvoorwaarden en productbeschrijving gezinshuiszorg die nu voorliggen.

Met deze besluiten en adviezen wordt een stevige basis gelegd voor een toekomstbestendige inrichting van gezinshuiszorg, waarbij zowel de kwaliteit als de beschikbaarheid van zorg voor jeugdigen in de regio wordt versterkt.

Advies

Het advies is om bovenstaande argumenten te kiezen voor scenario 1. Voor jeugdigen die nu in een gezinshuis verblijven, maar niet voldoen aan de nieuwe leveringsvoorwaarden en productbeschrijving wordt een overgangsperiode gerealiseerd middels een addendum.
Daarnaast is het advies om een vervolgopdracht te verstrekken voor het opzetten van een regionaal gezinshuisnetwerk met lokale bedding. Hieraan is behoefte gebleken tijdens de binnen dit project georganiseerde gesprekstafels met aanbieders. Dit netwerk draagt bij aan samenwerking, kennisdeling en ondersteuning van gezinshuizen en sluit aan bij de behoefte aan lokale verankering.
In de werkgroepen kwam nog naar voren dat er geen product is voor crisiszorg binnen een gezinshuis. Voor nu kan crisiszorg vallen onder het huidige product. In de evaluatie wordt meegenomen of het een gemis is dat crisiszorg geen apart product heeft.
De inrichting van een voordeur wordt meegenomen in het jaarplan 2026.

De uitkomst van de stemming van het FAT wordt later hieraan toegevoegd voor de bestuurders.

Vervolg

Bij een positief besluit op beslispunten 1 en 2 zal het product gezinshuiszorg met de nieuwe leveringsvoorwaarden en productbeschrijving opengesteld worden door een centraal toetredingsmoment voor gezinshuizen. Daarna zullen er twee reguliere toetredingsmomenten per jaar zijn. Onderdeel van deze projectopdracht was het monitoren van deze werkwijze, zonder beschikbaarheidsfinanciering, om te komen tot een bredere beschikbaarheid van gezinshuisplekken. In 2027 zal dit worden geëvalueerd en beschikbaarheidsfinanciering voor gezinshuiszorg worden heroverwogen.